

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 Lei. Negyed évre — — — 5 Lei.
 Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 50 bani
 Nyilttér soronként 3 Lei

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A pénzbevéltás mizériáit orvosolják.

Beváltják a tízezer koronásokat. A bonnok korlátozott forgalomképessége.

A „Brassói Lapok“ írja: Az erdélyi és bánáti pénzügyi kongresszusán Bontescu, volt kereskedelemügyi reszort főnök beszámolt bukaresti küldetésének eredményeiről. A beszámoló szerint a tízezerkoronások beváltása a legrövidebb időn belül megtörténik. A beváltásnál csak a nyilvánvalóan hamis lebélyegzésüket mellőzik. A negyvenszázalékos bonnok korlátozott forgalombahozatala elől nem zárkozik el a kormány. A pénzhiány leendő segítés céljából a kormány egyelőre 150 millió lei kölcsönt folyósít a pénzügyi intézeteknek, a 150 milliót a bonnok lombardirozásánál osztják szét. A moratorium tervét elejtik, a készpénz tartozásokról rendelet fog megjelenni, mely valószínűleg az 1:2 arányban szabályozza a kérdést.

Az új posta- és távirda tarifa.

A belföldi posta, távirda és távbeszélő forgalomban 1920. évi augusztus hó 1-től a következő díjak léptek hatályba:

Levél.

A levél díja a helyi és belföldi forgalomban 20 gramm sulyig 30 bani.

Minden további 20 gramm, vagy ennek töredékéért 25 bani.

A nyomtatvány díja minden 50 gramm, vagy ennek töredékéért 10 bani.

A nyomtatvány sulyhatára 2 kgr.

A hírlapok az esetleges mellékletekkel együtt és az időszaki lapok, amelyek legalább havonta egyszer jelennek meg, 50 gr.-ként vagy ennek töredékéért 2 bani.

A hírlap csomagok díja, amelyek ugyanazon hírlapból vagy folyóiratból több példányt tartalmaznak, vagy ugyanazon kiadóhivatalnál megjelenő hírlapok és folyóiratok vegyesen, 100 gr.-ként vagy ennek töredékéért 5 bani.

A hírlapcsomagok sulyhatára 5 kgr.

Az üzleti papír díja 100 gr.-ig 50 bani.

Minden további 50 gr. vagy ennek töredékéért 25 bani.

Az üzleti papír sulyhatára 2 kgr.

Az áruminta díja 100 gr.-ig 50 bani.

Minden további 50 gr. vagy ennek töredékéért 10 bani.

Az áruminta sulyhatára 350 gramm, a gabonamintáé azonban 500 gramm, a selyempete minta csak 15 gr.-ig és a selyem minta pedig 50 gr. sulyig terjedhet.

A nyomtatványok, üzleti papirok és áruminták egybecsomagolva is feladhatók, ekkor a díjazás szempontjából a magasabb díjszabás irányadó, a sulyhatárra és terjedeleme nézve pedig a legalacsonyabb és a legkisebb.

Ajánlott küldemények.

A rendes frankódíjon felül beszedendő ajánlasi díj 1 lei.

A küldemények térli vevénnyel is feladhatók, melynek díja rendes frankó és ajánlasi díjon felül küldeményenként 1 lei.

A tudakozmány díja 1 lei.

Az ajánlott küldemények 1000 lei összegig utánvétellel is megterhelhetők, amiért a rendes frankó és ajánlasi díjon felül beszedendő 50 bani.

Fiókbérek.

A fiókbér: a) egyszerű fiókért havi 20 lei, b) kettős fiókért havi 30 lei.

Postautalvány.

Ujabb intézkedésig az utalványozható összeg 500 lei, azaz 1000 koronát nem haladhatja meg.

Az utalvány kifizetése alkalmával kifizetési díj ezután már nem szedhető.

Minden postautalvány úrlap ára 25 bani. Az utalványozási díj 100 lei-ig minden 25 lei vagy ennek töredéke után 50 bani.

A 100 leinél nagyobb összegű utalványokért 1000 lei összegig, az első 100 lei után esedékes 2 lei utalványozási díjon felül, minden 100 lei vagy annak töredéke után 1 lei.

A távirati postautalványokért beszedendő még az egységes távirati díj: 5 lei.

A díjak frankójegyekben rovandók le és pedig a közönséges utalványoknál az úrlapon, a táviratiaknál pedig a fedezeti lapon, a táv-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A ballerina apja.

Írta: Csáth Géza.

A télen történt. Az Opera földszinti ruhátárában találkoztam Szőcs Jóskaival. Régen nem láttuk egymást.

— Mért sietsz, — kérdezte — dolgozol van?

— Nincs, de a Tosca után nem izlik a ballet!

— Kérlek maradj itt, hozd meg nekem ezt az áldozatot. Husz perc az egész, azután együtt megyünk vacsorázni. Én is csak azért maradok, mert látni akarom Hoffmann Ernát.

Bementünk a dohányzóba, rágyújtottunk.

— Miért érdekel téged Hoffmann Erna anynyira, kíváncsiskodott Jóska, hogy még unalmas muzsikát is képes vagy hallgatni, csak-hogy láthatod.

— Most lép föl először a betegsége után. Csodaszép nő és ezenkívül sokat hallottam róla. Mondhatnám, hogy ismerem a családját.

— Hát te újabban primadonnák családjával vagy ismerős!

— Nem személyes ismeretség. Képzeld, én Hoffmann urral, az Erna apjával hosszú ideig egy vendéglőben vacsoráltam. Az Üllői ut elején van egy jó kis polgári korcsma. Oda jártam és ez volt a törzsvendéglője az „Összetartás“ című asztaltársaságnak is. Az „Összetartás“-nak pedig egy oszlopos tagja volt Hoffmann ur.

Aha, mondd csak tovább.

Akkor kezdtem őt tanulmányozni, amikor egy este áldomást fizetett. Ezen az estén lépett fel először a leánya, még pedig főszerepben, ami annál meglepőbb volt, mert a kis leány a ballet-iskolából egyenesen a primaballerinai rangba piruettezett.

— Igen, ezt olvastam, emlékszem.

— A Pierette című balletben mutatkozott be. Ezen az estén az „Összetartás“ asztalánál persze Hoffmann urat, mint a primadonna atyját ünnepelték. A társaság egyik tagja valami fiatal adótiszt, jelen volt az előadáson is. Ő adta elő a részleteket, a kihívásokat, a koszorukat. Hoffmann urnak pedig el kellett beszélnie Erna művészi karrierjének történetét. Egész este erről folyt a szó. Hoffmann ur volt a társaság központja és az általános érdeklődés az operai kérdések megvitatására irányult. Hány órát gyakorolnak a ballet-leányok. Hogyan kinozza a ballet-mester a növendékeket. Ki mennyit keres. Milyen rosszul fizetnek. Minél előbb sorban táncol valaki, annál kevesebb a gázsí. Részletesen megbeszélték az egyik prima-ballerina dolgát, akit az akkori miniszterelnök — köztisztviselőben álló férfit — és kiváló családapa — tartott ki. Hoffmann ur kijelentette, hogy bár az uralmon lévő kormány működése mindenben tesz neki, a leányát sohase engedné letérni a tisztességes utról még a miniszterelnök kedvéért sem.

— Annyi bizonyos, jeientette ki Hoffmann

ur, hogy nem adom férjhez akárkihez, de inkább egy négy-ötezer forint jövedelmű férj, mint egy gróf vagy herceg-szerető! Legjobb, ha egyáltalán nem megy férjhez. A tánca romlik és minden nő lustul a házasságban!

Voltak, akik Hoffmann ur ellen szóltak és kijelentették, hogy a sziv jogai mellett a táncművészet háttérbe szorul. Azután ismételve ittak a sikerre és az a fiatalember, aki az Operában volt, egy tósztot is mondott, amelyben kívánta, hogy Hoffmann ur „kedves leánya“ a sajtó hasábjain éppen olyan nagyszerű sikert arasson, mint amelyet a közönségnél elért. A tósztot után otthagytam őket.

Másnap este Hoffmann papa az összes fővárosi napilapokkal fölfegyverkezve jelent meg az „Összetartás“ asztalánál. Az újságok, kivétel nélkül, el voltak ragadtatva és a minden zsirral megkent panamista kritikusok is fentartás nélküli elismerésük babérágát helyezték Hoffmann Erna lábacskaikhoz. A társaság egész este olvasott. A német újságok kritikáit lefordították és leirták, mert Hoffmann ur felesége el akarta küldeni a lapokat a rokonságnak és azok közül senki se tudott németül.

Körülbelül két hét múlva — késő este mentem vacsorázni — az „Összetartás“ asztalánál csak ketten ültek, Hoffmann ur és egy hasonló kora bácsi. Meglehetősen el voltak ázva. Hoffmann ur hangosan beszélt, mint rendesen.

írási díj pedig készpénzben a számivben. A távirati postautalványokon az esetleges megjegyzések és magánközlemények nincsenek megengedve.

A kifizetési értesítvény díja 1 lei.

Postai megbízások.

A postai megbízásért a rendes frankó- és ajánlási díjon felül beszédendő még küldeményenként 1 lei.

Ugy a frankó-, mint az ajánlási és 1 lei megbízási díj a küldeményen frankójegyben rovandó le.

Kocsiposta küldemények.

A kocsiposta küldemények díjazásánál alapul szolgál ezeknek súlya és értéke.

1. Súly-díj: A közönséges betét és kézi-csomag súlydíja kg.-ként vagy ennek töredékéért 1 lei.

Az értéklevelek súly szempontjából ugyanazon díjazás alá esnek, mint az ajánlott levelek.

2. Érték-díj: A közönséges betét és kézi-csomagok, valamint az értéklevelek értékdíja 10 000 lei-ig, 1000 lei-enként vagy ennek töredékéért 2 lei.

A 10.000 lei értékben felüli rész pedig 1000 lei-enként vagy ennek töredékéért 1 lei.

A terjedelmes vagy törékeny csomagoknál a súly és értékdíj kétszerese számítandó.

Az utánvétellel terhelt kocsipostai küldeményekért a súly és értékdíjon felül beszédendő még 1 lei.

A tértivevénnyel feladott kocsiposta küldeményekért felsorolt súly és értékdíj, valamint a felsorolt külön díjakon felül beszédendő 1 lei.

A közönséges csomagok házhoz kézbesítéséért azon hivataloknál, ahol házhoz kézbesítés be van rendezve, a kézbesítés alkalmával beszédendő kézbesítési díj csomagonként, 5 kg.-nál nem súlyosabb csomagokért 1 lei, 5 kg.-nál súlyosabbért 2 lei.

Azon közönséges, betét és kézi csomag vagy értéklevéért, mely az értesítő kézbesítésétől számított 3 napon belül nem váltatna ki, ezen határidőn túl napi raktárdíj címén beszédendő 50 bani.

A visszaküldött vagy utánküldött kocsipostai küldemények a szállítólevélen súly és érték

alapján új díjjal terhelendők meg, amelyhez hozzájön még az előző rendeltetési helyen be nem szedett kézbesítési és raktárdíj.

A továbbítás előtt visszavett kocsiposta küldeményekért a inár beszédett díjak nem téríthetők vissza.

Postai vámközvetítő szolgálat.

A vámeljárási és házhoz kézbesítésért 25 bani

A behozatali és kiviteli nyilatkozat kitöltéséért: a) ha a nyilatkozat nem terjed ki 3-nál több csomagra 2 lei, b) ha 3-nál többre terjed 3 lei.

A kezelésért: a) minden nemzetközi csomagért 2 lei, b) minden közönséges csomag után pedig 3 lei.

Az értesítő kézbesítése után 3 napon belül ki nem váltott nemzetközi vagy más csomagért beszédendő raktárdíj 1 lei.

Véleményezésért a díjakon kívül minden műveletért külön-külön 1 lei.

Kiviteli engedély alapján behozott nemzetközi csomagoknál minden műveletért a fenti díjakon kívül még 2 lei.

A behozatali engedély alapján eszközölt kiviteli eljárásért 2 lei.

Távirat.

A belföldi táviratoknál 1 szó díja 25 bani.

Este 6 órától reggel 7-ig a szabályszerű igazolvánnyal ellátott hírlap és folyóirat tudósítóknak és távirati ügynökségeknek hírlap távirati (Z) a belföldi forgalomban 50 százalékos kedvezményben részesülnek. Ezen kedvezmény nem vonatkozik az esetleges különleges kikötésekre, mint: sürgős, vételjelentés stb. stb.

A távirati névjegyekért darabonként 2 lei 50 bani.

A sürgős táviratokért (D) a rendes díj háromszorosára fizetendő.

A válasz fizetve (RP) táviratokért, a rendes szódíjon felül még egy, a kívánt válasszal egyenlő szószámu távirat díja fizetendő.

Ha a válasz sürgős (RPD), akkor a válaszdíj háromszorosára fizetendő.

Az összeolvasandó táviratokért (TC) a rendes szódíjon felül még ennek fele szedendő be.

A távirati vételjelentésért (PC) a rendes szószám szerinti díjon felül még 2-50 lei.

Postai vételjelentésért (PCP) a rendes szószám szerinti díjon felül még 1 lei.

A többszörös táviratokért a rendes szószám szerinti díjon felül példányonként és 100 szavanként 2 lei.

Hogyha a távirat 100 szónál hosszabb, ezen fenti díj minden további 100 szó vagy ennek töredéke után is beszédendő.

A többrendeltetéssel bíró táviratokért a rendes szószám szerinti díj és az esetleges külön kikötések díja annyiszor szedendő be, ahány rendeltetési díja van a táviratnak.

Az utánküldendő táviratokért (FS) a díj csak az első rendeltetési helyig szedendő be, a további helyért az utánküldési díj a címzettől szedendő be, az utánküldő hivatal megjegyzése szerint.

A küldőnc fizetve táviratokért (XP) a rendes szószám szerinti díj és az esetleges külön kikötések díján felül, a fenti szakaszban a (PC) megjelölése nélküli távirati vételjelentés díja is beszédendő.

Az ilyen táviratokért a feladás alkalmával beszédendő a küldőnc díj fedezésére elegendő letét, mely az eddigi eljárás szerint a nemzetközi forgalomba felvett küldőncel kézbesítendő táviratokért beszédett letét módjára kezelendő és számolandó el. Küldőncös távirat egyelőre nem adható fel.

A telefontáviratokért a rendes szószám szerinti díj és az esetleges külön kikötések díján felül 2 lei.

Az este 8-tól reggel 8-ig feladott magántáviratokért a rendes és az esetleges külön kikötések díján felül 2 lei.

Ezen pótdíj alól a hírlaptáviratok mentesek.

A vásár- és ünnepnapon feladott magántáviratokért, tekintet nélkül nemükre, a rendes és az esetleges külön kikötések díján felül 2 lei.

A távirati rövidített címért évente 200 lei.

A távirati úrlap darabonként 25 bani.

A magántáviratokról kért másolatokért darabonként 5 lei.

A díjnyugta ezután díjmentes.

— Nem engedem a leányomat, hogy a tisztességes útról lelépjen. Azt mondják, hogy a ballerinák mind olyanok, hát majd meglátják, Hoffmann Erna nem lesz senkinek a szeretője.

Az „Ernát“ idegenszerűen, szinte hivatalosan mondta ki, érezni lehetett, hogy a leánynak otthon más neve lehetett. Juliska vagy Mariska, ilyenféle.

— Ne is engedje, — mondta a másik. — Vigyázni kell rá, hogy lássák, hogy nem engedik csak úgy szabadjára. Ez fontos.

— Ugy van, — mondta Hoffmann ur kiabálva.

— A feleségem mindig elkiséri. Mondtam neki, fiam, most már Erna szépen keres. A szerződése egyelőre négyezer forint, mondom a feleségemnek, te csak kísérd el a leányt. Inkább küld el a bejárónét. Inkább fogadj helyette szakácsnét. Megéri nekünk a dolog. Megéri a leányunk jó hire. Nem akarom, hogy egy rossz szót is mondjanak róla. Aki pedig valamit mondani fog, annak... annak — mondta kiabálva — én tömöm be a száját.

Örültem magamban, hogy Hoffmannéknál ilyen szép rendben mennek a dolgok és örültem, hogy Hoffmann Ernát nem fogják eladni a grófoknak. Végre is nem igazság, hogy az ilyen kivételes szépségeket mind az arisztokrácia asztalán szolgálják fel. Annál nagyobb volt a meglepetésem, amikor félév múlva hallottam, hogy Hoffmann Erna szeretője lett báró Pázmány Balázsnak, a híres sportférfinak...

II.

E pillanatban odabenn egy hatalmas akkorddal megkezdte a zenekar a balletet. Szóts Jóska megígérte, hogy folytatni fogja az elbeszélést és azután bementünk. A muzsika valóban unalmas volt, üres-édes melódiák, csillogó, de érdektelen hangszerelés, vérszegény és görcsösen kontrapunktikus zeneszerzői veritékezés. Látszóvet szereztem és minden figyelmemet Hoffmann Ernának szenteltem. Csodálatosan tökéletes alak, finom és rajzos arc, sötétkék szemek. Az ajkain és a szeme vonalaiban valami csiklandóan bágyadt és intelligens érzékiség. Kétség nem férhetett hozzá, hogy ez a szépséges nő a szerelemre termett és nem az anyaságra, mint atyja eredetileg szánta. Mozdulataiban és egész lényében ama ritka és értékes női típust láttam, amely a bestiák és a passzív természetű fehér leányok temperamentumának szerencsés vegyülete. Imádásraméltó előkelőség, izlésesség volt ez az arc minden kifejezésében. Megjelenéskor is, táncközben is és amikor a nagy magántáncot lihegve, kimerülve befejezte. — Könnyű sóhajtással emeltem le a szememről a látszóvet a függöny legördülésekor és azt mondtam magamban, hogy a Hoffmann Ernának mégis anyának kéne lenni, hogy sok, sok, sok szép leányuk legyen.

— Hát azután — folytatta Jóska, amikor az utcára kerültünk — a múlt hóban sajátos magyarázatot kaptam reá, hogy Hoff-

mann Erna miért lett mégis inkább szerető, mint feleség. A magyarázatot Hoffmann urtól kaptam. Valamelyik józsefvárosi kávéházban vasárnap reggel felé találkoztam vele. Egy, az asztaltársaságból ismeretlen, vidéki kinézésű középkorú férfivel sört ivott. Hat vagy hét üres üveg állt előttük. Egészen el voltak ázva. Hoffmann ur ez alkalommal is a leányról beszélt.

— Tudod, mikor szerződést kapott, akkor külön szobát rendeztünk be neki. Új butorok, finom selyem holmi, hatszáz forintba került. Készpénz! Egy akkora tükör benne, hogy tetőtől-talpig nézegethette benne az ember magát. Az a leány reggel próbára ment, délután hazajött, megebédelt és beült a tükör elé, nézte magát, ruhákat próbált. Egyszer-kétszer mondtuk neki, hogy minek hiuskodik mindig, azt felelte, hogy ez a mestersége, neki szépnek kell lenni. És igaza volt. Nem dobálta a pénzt, megbecsülte, de — tíz forint egy ilyen kis üveg — olyan szagos vizeket használt. A cipőit az első suszter csinálta. Erna azt mondta, hogy a ballerina kenyérkeresete a lába és az ő lába megérdemli, hogy harminc forintos cipőkbe őrizték. Hoffmann söröző kompanistája erősen és komolyan bölongatott. Igaza volt. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem volt igaza. E mellett sohase feledkezett meg rólunk. Hol nekem hozott finom cigarettákat, hol a feleségemnek egy új ruhára valót. Mindig megölelt bennünket és kezét csókolt, ha hazajött.

NAPI HIREK.

— **Ferdinánd király trónralépésének évfordulója** városunkban is a szokásos módon ünnepeltetett meg. Az ünnepélyes istentiszteleten a katonaságon és a hivatalokon kívül nagyszámu polgárság vett részt. Este a város ki volt világítva s zenéstakarodó is volt.

— **Kinevezés.** Dr. Moldovan Silvius volt szászvárosi ügyvéd, brassói törvényszéki bíró Aradvármegye és Arad város prefektusává neveztetett ki. Érdekes, hogy az aradi ujságok dr. Crisan Aurel volt prefektus lemondásával kapcsolatban azt írják, hogy a lemondás már az új prefektus kinevezése után történt meg. Dr. Moldovan Silvius prefektus kinevezését örömmel üdvözlük, mert benne a prefektusi állásra egy minden tekintetben kiváló és alkalmas férfit látunk. Mi, akik őt ismerjük, oszthatjuk e véleményét.

— **Halálozások.** Mallász Ede, a dévai munkásbiztosító pénztár nyug. pénztárnoka f. hó 4-én 78 éves korában meghalt. Az általában ismert és kedvelt pénztárnok temetése f. hó 6-án ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunytban Mallász József muzeumi igazgató az édes apját gyászolja. — **Baum Mihály** volt szászvárosi vendéglős Déván f. hó 3-án 72 éves korában meghalt. Temetése ugyanott ment végbe nagy részvét mellett.

— **Kinevezés.** Budai István volt szántóhalmi jegyző az aradmegyei Cuedre községbe lett jegyzővé kinevezve.

— **Goga Oktavian az Emkéhez.** A „Kéleti Ujság“ írja: Emlékezetes, hogy folyó évi április hó 28-án az Emke elnöksége sürgős beadvánnyal fordult Goga Oktavian közoktatásügyi miniszterhez, előadva, hogy az algyógyi gróf Kun Kocsárd-féle alapítványi birtok és székely földműves iskola ügyében a Consiliul Dirigenthez még február 21-én benyújtott emlékiratára az Emke semmi választ nem kapott és így egy magánjogi tulajdon és egy közérdekű kulturális intézmény szenvednek az alapítványi birtoknak immár két év óta történt elvétele és a székely földműves iskola feloszlata által. Ugyanakkor az egye-

sület rámutatott iskoláiban és óvodáiban, valamint a működésében szenvedett egyébnemű sérelmeire, kérve, hogy a miniszter a nyilvánosság előtt tett kijelentéseinek megfelelőleg a bajokat sürgősen orvosolni és az egyesület működését akadálytalanul és szabadon lehetővé tenni sziveskedjék. Hivatkozott az Emke arra is, hogy a miniszter, mint az Astrának volt főtitkára, a két egyesület cserepéldányai-ból és jelentéseidől jól ismeri az Emke működését és tudja, hogy társadalmi magyar pénzen a magyarjku nép kulturális és közgazdasági szükségeinek emberbaráti és jótékony célú kielégítésére törekedett. A minisztertől az egyesület augusztus 29-iki kelettel, a kolozsvári államtitkárság útján mai nap kapta meg 20.831 szám alatt a választ, mely szerint a miniszter közli, hogy „mihelyt a körülmények megengedik, tanulmányozni fogja az egész kérdést és közbe fog lépni az igazságos és méltányos megoldás tárgyában“. Ez az első reménység, miután sem dr. Maniu, sem pedig utóbb dr. Mihályi nem választak az egyesület hasonló sürgető megkereséseire és az Erdélyi Gazdasági Egyesület még eddig eredménytelenül adta át Bukarestben a földművelésügyi miniszternek az egyesület Algyógyra vonatkozó memorandumát, mely alkalommal a miniszter a tanulmányozást szintén megígérte.

— **Az „Esperanto“ kisegítő világnyelv jövője.** Mint minden új dolognak, úgy az alig 30 éves multa visszatekintő Esperanto nyelvnek is sok ellenzője van. Az Esperanto nyelv, lévén egy mesterséges nyelv, egy nemzeti nyelvnek sem akar riválisa lenni. A nyelv megalapítója a 16 nyelvet beszélő dr. Samenhof Lajos varsói szemorvos maga mondja, hogy az esperanto csak egy kisegítő segédnyelv, amelyet könnyen — alig pár hét alatt — bárki elsajátíthat s amelynek segítségével lehetővé válik, hogy a világ oly sok nyelvet beszélő népei egymással közvetlenebbül érintkezzenek. Ma már sok országban az ipar- és kereskedelmi iskolákban rendes tantárgyként tanítják az esperantot s az esperanto hiveinek száma mindenütt tekintélyes. Az aviatikusok

nemzetközi kongresszusa már a háboru előtt az aviatika nyelvéné avatja az esperantot. Az augusztus 15 és 16-án tartott Erdélyi és Bánáti Szakszervezeti kongresszus határozata kimondja, hogy az esperanto nyelvnek a nemzetközi munkásmozgalomban leendő használatát kívánja s a nyelv elsajátítását tagjai számára vándortanítói állás szervezésével lehetővé teszi. Együttal fel fogja hívni a világ összes szervezeteit hasonló eljárásra. Az ipar és kereskedelem a nemzetközi forgalomban óriási nyer az esperanto nyelv elterjedésével, mert a különböző országok iparosai, kereskedői az esperanto nyelv segítségével közvetlenül érintkezhetnek s üzleti leveleiket, szerződéseiket fordító nélkül továbbíthatják. A bukaresti „Esperanto-Egyesület“-nek a román királyné a diszelnöke. A világ minden számottevő városában sűrűn alakulnak az esperanto-egyesületek, amelyek a svájci Genfben székelő esperanto világegyesület szabályai szerint — minden politikai, vallási kérdések kizárásával — csakis a nyelv terjesztését tűzik ki célul, rámutatván annak számos és elvitázhatatlan előnyeire. Csak elképzelni is mily szédületesen fenséges, hogy az esperanto nyelv tudásával körül utazva a földet, bárhol és bárkivel közvetlenül kicserélhetjük gondolatainkat. Ne legyen a földtekén két ember, aki ne tudna egymással beszélni, egymást azonnal megérteni. Ez — röviden — a célja az esperantonak.

— **Az utólagos pénzbevéltés módja.** A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az utólagos pénzbevéltésre vonatkozólag a következőket hozza köz tudomásra: A többletpénzek bevéltása e hó 15-én veszi kezdetét a Banca Nationala fiokjánál Kolozsváron. Bevéltásra csak azok tarthatnak igényt, akik annak idején a köteles bejelentést megtették. Akik bevéltás alkalmával a birtokukban levő teljes pénzmennyiséget beszolgáltatták és arról a beváltó hely nyugtát adott, e nyugta bemutatása mellett adásvételi szerződéssel, avagy üzleti könyveikkel tartoznak igazolni a többlet eredetét. Azok, akiktől a többlet pénz nem fogadtatott el, tehát akiktől a koronapénz ez idő szerint pénztárunkban van, a bevéltás engedélyezését szintén fenti határidőig kérvényezzék a pénzügyi reszorttól és a többlet eredetét fentírt módon igazolják.

— **Lehet sürgönyözni Magyarországra.** Október hó 1-től kezdődőleg Magyarországgal a távirdaforgalom felvétetik. Táviratok megírhatók bármilyen európai ország nyelvén, egy szó díja 1 lei 26 bani. Hirlaptáviratok 50 százalék kedvezményt élveznek. Magyarországra szóló táviratokat Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Temesvár és Bukarest központok továbbítanak.

— **Egy románul beszélő írógépelni tudó leány ügyvédi irodába felvétetik.** — Cim a szerkesztőségben.

— **Az Erdélyi Szemle naptára.** Az Erdélyi Szemle mult évi naptárát a magyar közönség példátlanul nagy érdeklődéssel és szeretettel fogadta. A naptár első kiadása néhány nap alatt teljesen elfogyott, ugyannyira, hogy második kiadás vált szükségessé. Ez a kivételes siker arra indította az Erdélyi Szemlét, hogy a jövő-évre is adjon ki naptárt. A kiadást előkészítő munkálatok már megkezdődtek. A szerkesztőség a legnagyobb ambícióval azon van, hogy a tavalyi nivót ne csak fenntartsa, hanem túl is haladja. A naptári részen kívül helyet foglalnak benne Erdély legelőkelőbb költőinek, íróinak írásai. A külső alakra is nagy gondot fordít a szerkesztőség, minden igyekezetével arra törekedvén, hogy szép, művészi kivitelű munkát juttasson a magyar közönség kezébe.

És e mellett napról-napra szépült. Mikor már azt hittem, hogy ennél szebb nem lehet a lányom, hát azt látom, hogy másnap már van valami változás rajta, hát most megint még szebb. És ez amiatt volt, mert mindig nézte és tanulta magát, hogy mi áll neki jobban és hogyan tűnnek fel szebbnek a vonásai.

Egy este hazajön, azt mondja: apa és mama, gróf Pázmány Balázs ur azt az ajánlatot tette nekem, hogy legyek a szeretője. Rám iratja az Andrássy-uti házat, ami megér háromszáz ezret, nem nagy ház, de a jövedelme tizenkétezer forint. Azt mondta, gondoljam meg egy hét alatt és a közjegyzőnél elvégezzük a többit. — Mi nem szóltunk egy szót se, se én, se az anyja. Erna erre azt mondja, apa és mama, beláthatják, hogy nem való nekem szegény ember. Jó, fiam, mondja az anyja, de mit mond a világ. A világ, mondja a leány, irigykedik, de aki Pázmány Balásznak a szeretője, az több, mint egy ügyvédnek vagy orvosnak a felesége, mert Pázmány Balásznak unokabátyja a belügyminiszter. És akinek a kezében hatalom van, azt tisztelik. Hoffmann söröző kompanistája erősen és homályosan bölöngatott. Aki azt meri mondani, — folytatta hangosodva Hoffmann ur, — aki azt meri mondani, hogy az én lányom feleségnek való lány, az hazudik. Ez éppen olyan, mintha valaki azt mondaná, hogy a rózsza arra való, hogy főzeléket csináljanak belőle. Igaz, vagy nem?

Érezni lehetett, hogy Hoffmann ur e hasonlatot józan korában gondolta ki fáradtságosan. De hatásos volt és nemcsak Hoffmann ur pártnerének, de nekem is tetszett.

— Két év előtt ment férjhez az egyik primaballerina, folytatta Hoffmann ur, egy mérnök-höz. Mindjárt mellőzni kezdték, azután hamarosan szabadságot kért, mert meglátogatta a gólya. Azóta nem jön a formájához, a spicce romlott, — tudod, ahogy a lábujjhegyen táncolnak — a legközelebbi szerződésnél le fognak alkudni ezeröttszáz forintot. Az én lányom nem fog így járni! Nohát! — Így beszélt, barátom a ballerina apja. Érdekes, mi? — kérdezte Jóska.

— Érdekes, feleltem, mert Hoffmann ur belátott egy olyan igazságot, amit az emberek nagy része nem tud belátni. Azt, hogy a nők egy része feleségnek és anyának, a másik része pedig szeretőnek született. Hiába és vesztesség, ha egy feleség-természetű nő könnyelmű életre adja magát, de éppen ilyen visszasság, ha a szeretőnek való nő férjhez megy és gyermeknevelésre vállalkozik. Az emberek azonban nem szeretnek finoman disztigválni erkölcsi okok miatt és férjhez adják a férjhez nem való lányokat is, továbbá rossz utra engedik — anyagi okok miatt az anyának és feleségnek való nőket. Hoffmann ur megtalálta a helyes utat és méltó a gondolkodó emberek dicséretére.

— **Előfizetési felhívás.** Dr. Nagy Sándor szászvárosi ref. Kun-kollegiumi tanár előfizetést hirdet „Gróf Kuun Géza élete és munkássága” című könyvére. Dr. Nagy Sándor tanár a művében, melyről lapunkban bővebben megemlékeztünk, könnyed és népszerű formában dolgozza fel gróf Kuun Gézának, a kitűnő keleti nyelvésznek és sokoldalú tudósnak, az erdélyi magyarság egyik kiváló kulturértékének életét, ismerteti sokoldalú irodalmi és közéleti munkásságát. Előfizetési ára 20 lei, mely szerzőhöz küldendő (Orástie, Szászváros, ref. Kun-kollegium.) Mikor az új magyar könyvek oly ritkák, hogy egynek-egynek a megjelenése valóságos kultúresemény, dr. Nagy Sándor e művét különös nyomatékkal ajánljuk a közönség jóindulatú pártfogásába.

— **Az erdészeti képesítési vizsgára való bocsátás feltételei.** A temesvári erdészeti iskola közli, hogy f. évi november 15. ével kezdődőleg és a temesvári vadászterdő erdészeti iskolájában, az erdészekre vonatkozó felvételi vizsgát tartanak. Vizsgára bocsátatnak mindazok, akik hivatalos okmányokkal igazolják, hogy: 1) 19-ik életévüket betöltötték, 2) jó magaviseletük van, 3) legalább az elemi iskola 4-ik osztályát végezték, 4) hosszabb praxisuk van és pedig: a) azok részére, akik a temesvári vadászterdői 5 hónapos kurzusát jó eredménnyel végezték megkivántatik 1 évi praxis, a többiektől pedig 1 és fél évi praxis. b) azok részére, akik 5 hónapnál rövidebb kurzust végeztek, amely azonban elvan ismerve a kolozsvári központi erdészeti igazgatóság által, ugyszintén oly tanulók részére, akiknek nincs meg az absolutoriumuk, de a magyar erdészeti iskolák valamelyikének 1 éves tanfolyamát elvégezték, legalább 2 évi praxis kivántatik meg. c) Azoktól, akiknek semmi erdészeti iskolai képzettségük nincs, 3 évi praxis kivántatik meg. (kivételesen csak ez évben) Valamely igazgatóságnál végzett praxis, a tulajdonos vagy igazgató által kibocsátott igazolvánnyal igazolandó. Azok, akik vizsgára bocsátatnak, az iskola pénztáránál, mint vizsgadíjat a következő összegeket fizetik: a) akiknek erdészeti iskolai képzettségük van 50 leit, b) akiknek erdészeti iskolai képzettségük nincs 100 leit. A kérvények az összes fent sorolt okmányokkal felszerelve f. év okt. 15-ig nyújtandók be az iskolai igazgatóságnak.

— **Aki eladni vagy venni akar bármit,** az hirdessen a „Szászváros és Vidéké”-ben. Lapunk a megye minden városába, községébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár. Hirdetési díjak árszabás szerint.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Sz. D. Beküldött verse nem üti meg a lapunk által megkívánt mértéket. Hangulat van benne, de a kidolgozás igen lapos. Sok szóval keveset mond. Jobbat kérünk.

Előfizető. Kérésével forduljon a dévai pénzügyigazgatósághoz. Sorsjegyeiről még mindig nem tudunk felvilágosítást adni.

Öreg. Levél meg.

Sch. Ö. Vajdahunyad. Rég nem láttuk. Ha erre jár, tudassa, hogy felkereshessük. Üdv!

Németh János, Kudzsir. Lapot megindítottuk, az ígért „Esperanto” újságokat postán küldjük. Üdv!

Sz. Á. Lozsád. Rég nem láttuk, ha bejön, igyekezzék találkozni velünk.

Régi előfizető. A hirdetési díjakat a nyomdák egységesen állapították meg, ami különbség mutatkozik, az a városok osztályozásában keresendő.

L. J. Kudzsir. Egy pár sorocskát mi is szívesen vennénk.

„Brassói Lapok.” Cserepéldányukat még mindig nem kapjuk, kérjük szíves intézkedésüket.

Erdélyi Szemle, Kolozsvár. Mi a lapot rendszeresen postára adjuk nyomtatott címezéssel.

— **„Első Erdélyi Játék-, Taneszköz- és Műipari Cikk Gyára”** Alvincen. E cím alatt a közeli Alvincen egy nagy hiányt pótló vállalkozás létesül. A részvényjegyzések most vannak folyamatban s a jegyzések iránt nagy az érdeklődés. A gyár létesítése különösen a szülők körében nagy örömet keltett, mert eddig az iskolai taneszközöket külföldről kellett behozni, amik — részint a valuta állása, részint a háborus drágaság miatt — nagy összegbe kerültek. Mint a közgazdasági élet fellendülésének egyik biztos jelét, mi is örömmel üdvözljük az új alapítást. Értesülésünk szerint részvényjegyzések még elfogadtatnak.

— **A „Dévai Hollós-féle ecetgyár”,** a mely nemrég kezdte meg működését, ma már waggon tételekben is árulja első minőségű ecetét. Vajha nálunk Szászvároson is kezdetét venné a gyárak felállítása!

Egy vadonatúj ökörszeker járommal eladó. Cím a szerkesztőségben. 54 1-3

Egy új, keveset használt hintó eladó. Májer Hermann szállító, Szászváros. 55 1-3

Egy kétfogatu könnyű járatu féderes kocsit eladó. — Cím a kiadóhivatalban. 57

3-4 iskolás gyermeknek lakást adok. Özv. Ormindeánné, Galambutca 7. szám. 51 2-3

Egy 4 üléses egyfogatu féderes „Sandlaufer”, valamint egy egyes iglőszerszám eladó. Bővebbet a szerkesztőségben. 50 2-3

Egy 13-16 év közötti fiú tanoncul felvétetik. — Bővebbet Nerhaft József cukrászdájában Szászváros, Piactér. 53 2-3

Kézimunka-órákat tartok november hó 1-től kezdődőleg minden nap délután 1 órától 4-5 óráig 8-12 éves leányok részére, kötés, horgolás, varrás, mely dolgokra a családnak szüksége van. — Boér Gergelyné, Hegy-utca 3. szám. 52 2-3

A **„Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság”** könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

Nagy, kétajtós, kitűnő karban levő

Wertheim-szekrény eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Nyomdász-tanonc azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában !:

„KORONA” SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kitűnő fajborok, minden este Duma Pepi gordonka-szólista vezetése mellett cigányzene!

162 16-

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

„KORZÓ” kávéház és cukrászda Szászvároson.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású sörét. Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint fajborok kaphatók. *Fagylalt, tészták, torták* s hűtő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF, a „Korzó” kávéház bérlelője, Szászváros, Főter.

16 12-

VLÁD VIRGIL gyógyszerértára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békemínőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszerértára DEUTSCH, bérlelő.

23 10-

Szászvárosi Könyvnyomda Részvény-Társaság

elvállalja bármilyen műve, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek kedvenc arcszépítő készítményeit, a

MARGIT CRÉMET

mely zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. — Pár napi használat után a redős, ráncos arc bõr bársonysima lesz. — Szeplők, májfoltok, bőrtörések eltűnnek. Legfinomabb, szappanlúgtól mentes arcszépítő szappan a

MARGIT SZAPPAN

üdit, szépít, fiatalít. — Pompásan, simán és szépen fedő hölgypor a

MARGIT POUDER

Készítményeink békebeli minőségben készülnek és hogy azok semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak, a legteljesebb felelősséget vállaljuk

Dr. FÖLDES és HEHS vegyészeti gyára Aradon.

Kapható mindenhol. ☼ Kapható mindenhol.

1 15-15